

C/2026/2606

20.5.2026

Advies van het Europees Comité van de Regio's — Actieplan voor de Europese chemische industrie

(C/2026/2606)

Rapporteur:	Frederiek VERMEULEN (BE/EVP), lid van de gemeenteraad van Ichtegem
Referentiedocument:	Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Een actieplan voor de Europese chemische industrie (COM(2025) 530 final)

I. BELEIDSAANBEVELINGEN

HET EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S (CVDR)

Kernpunten

1. is ingenomen met het actieplan van de Europese Commissie voor de Europese chemische industrie, waarin het belang wordt erkend van de chemische sector als “de industrie der industrieën”, die essentiële materialen levert aan belangrijke sectoren zoals de defensie- en veiligheidsindustrie, de auto-, halfgeleider- en farmaceutische industrie, die bijdraagt aan de voedselzekerheid en die dus van cruciaal belang is voor de economie, het maatschappelijk welzijn en de strategische autonomie van de EU. In het actieplan wordt ook aandacht besteed aan de kansen en uitdagingen die voortvloeien uit het koolstofvrij maken van de industrie.
2. Het CvdR benadrukt dat het actieplan alleen succesvol zal zijn als het tijdig wordt uitgevoerd, en is ermee ingenomen dat de Commissie de cruciale rol van lokale en regionale overheden in dit verband erkent. Er is behoefte aan een sterk partnerschap tussen de Commissie en de lokale en regionale overheden om een doeltreffende uitvoering te waarborgen door middel van een plaatsgebonden aanpak, waarbij rekening wordt gehouden met de uiteenlopende industriële sterke punten en unieke industriële capaciteiten en kwetsbaarheden van de diverse regio's, en met de bevoegdheidsverdeling binnen de lidstaten.
3. Het CvdR is ingenomen met de oprichting van de alliantie voor kritieke chemische stoffen maar benadrukt de noodzaak van regio-overschrijdende betrokkenheid op het besluitvormingsniveau in de alliantie. De alliantie moet fungeren als een strategische overkoepelende structuur die samenwerking mogelijk maakt en de dialoog met lokale en regionale overheden, de lidstaten, het bedrijfsleven, met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen als integraal onderdeel van industriële waardeketens, de academische wereld en andere belangrijke belanghebbenden faciliteert op basis van een multilevelgovernancebenadering.
4. Het CvdR benadrukt het belang van betaalbare, internationaal concurrerende energiebronnen en van voorzieningszekerheid voor de industrie in de EU, vooral voor energie-intensieve industrieën, in overeenstemming met het beginsel van technologische neutraliteit, en verzoekt de Commissie vaart te zetten achter haar werkzaamheden voor de totstandbrenging van een echte energie-unie.
5. De Commissie moet leidende markten voor de chemische sector ontwikkelen om investeringen aan te trekken en Europese producenten van chemische stoffen in staat te stellen om op te schalen. Hiervoor zouden strategische partnerschappen kunnen worden opgericht, naar het voorbeeld van het recente partnerschap voor regionale innovatie, een samenwerkingsverband tussen het CvdR en het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (JRC).
6. Het CvdR onderstreept het strategische belang van initiatieven die de Commissie in nauwe samenwerking met lokale en regionale overheden ontplooit om onderwijs en de ontwikkeling van vaardigheden en talent te bevorderen en er zo voor te zorgen dat de EU beschikt over de profielen die nodig zijn voor de banen en industrieën van de toekomst. Deze initiatieven moeten worden gekoppeld aan baanbrekend onderzoek, interregionale samenwerking en partnerschappen met toonaangevende universiteiten en onderzoeksinstituten, om innovatie, kennisoverdracht en mobiliteit van talent in de hele EU te stimuleren. Het CvdR verzoekt de Commissie om, samen met de lokale en regionale overheden, regionale opleidingsprogramma's te ontwikkelen om onderwijs en beroepsopleiding af te stemmen op de snel veranderende behoeften van het bedrijfsleven, prioriteit te geven aan STEM- en digitale competenties en de EU te positioneren als wereldleider op het gebied van duurzame, hightech- en concurrerende sectoren.

7. Hoewel het CvdR de beginselen van actieve subsidiariteit, evenredigheid en multilevel governance hoog in het vaandel draagt, benadrukt het dat de regelgeving van de EU en de lidstaten met betrekking tot de chemische sector moet worden geharmoniseerd om dringend consistentie en samenhang te bereiken op gebieden als vergunningverlening, naleving van de milieuwetgeving, circulaire economie, hergebruik van afvalmaterialen en stimulansen voor innovatie, teneinde versnippering van de regelgeving tussen steden en regio's tegen te gaan.

8. Het CvdR verzoekt de Commissie om samen met de lidstaten en de lokale en regionale overheden de bestaande rapporteringsverplichtingen te herzien vanuit een resultaatgericht perspectief, zonder de bescherming van de volksgezondheid, de consumentenrechten en het milieu alsook de normen inzake arbeidsrechten en collectieve onderhandelingen te ondermijnen. In dit verband kan het belang van snelle en hoogwaardige vergunningsbesluiten niet genoeg worden benadrukt en moet samen met de lokale en regionale overheden worden gestreefd naar verbeteringen die leiden tot versnelde vergunningsprocedures zonder het beschermingsniveau te verlagen.

Versterking van de veerkracht en behoud van kritieke productie in de EU

9. Het CvdR wijst erop dat grote mogendheden — de VS, China en landen in het Midden-Oosten — hun belangen met strategische duidelijkheid en middelen nastreven door ecosystemen op te bouwen en uit te breiden in segmenten met een hogere waarde en door overcapaciteit te exporteren, waardoor het concurrentievermogen van de EU wordt bedreigd en de afhankelijkheid verder toeneemt.

10. Het CvdR verzoekt de Commissie vast te stellen in welke sectoren de EU kan uitblinken, teneinde het Europese concurrentievermogen op de wereldmarkten te vergroten.

11. In dit verband zij ook opgemerkt dat de leidende rol van de chemische industrie van de EU vooral gekenmerkt wordt door kwaliteit, innovatie, veiligheid en duurzaamheid. Deze sterke punten mogen in geen geval ondergesneeuwd raken in een discussie over concurrentievermogen, want zij zijn het die de Europese chemische industrie wereldwijd onderscheiden.

12. Een sterke chemische sector in de EU is van cruciaal belang voor de strategische autonomie en economische zekerheid maar ook voor de voedselzekerheid, aangezien chemische stoffen van cruciaal belang zijn voor meststoffen, landbouwchemicaliën en belangrijke waardeketens.

13. De regionale strategische netwerken van belangrijke chemische productielocaties moeten worden verbeterd om toeleveringsketens voor kritieke grondstoffen te ontwikkelen. De wetgeving inzake geavanceerde materialen (2026) moet hierbij in acht worden genomen.

14. Het CvdR is ingenomen met de specifieke financiering die wordt uitgetrokken voor strategische sectoren en decarbonisatie, onder meer via het Europees Fonds voor concurrentievermogen (ECF). Wel pleit het voor een evenwichtige spreiding van de steun over alle EU-regio's en voor transparante criteria.

15. Het CvdR wijst op de cruciale rol van het staatssteunkader voor de Clean Industrial Deal (Cisaf), de belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang (IPCEI's) en andere door de EU gefinancierde programma's bij het mobiliseren van investeringen in de chemische sector, met name voor innovatie, decarbonisatie en duurzame industriële transformatie. Wel moeten deze instrumenten zorgvuldig worden ingezet om marktverstoringen te voorkomen, de marktdynamiek aan te vullen, de transparantie te waarborgen en prioriteit te geven aan projecten die het concurrentievermogen en de veerkracht op lange termijn versterken.

16. Het CvdR onderstreept het strategische belang van initiatieven die de Commissie in nauwe samenwerking met lokale en regionale overheden ontplooit om onderwijs en de ontwikkeling van vaardigheden en talent te bevorderen en er zo voor te zorgen dat de EU beschikt over de profielen die nodig zijn voor de banen en industrieën van de toekomst.

17. Deze initiatieven moeten worden gekoppeld aan baanbrekend onderzoek, interregionale samenwerking en partnerschappen met toonaangevende universiteiten en onderzoeksinstituten, om innovatie, kennisoverdracht en mobiliteit van talent in de hele EU te stimuleren. Dit draagt bij tot het overbruggen van de kloof op het gebied van ontwikkeling, concurrentievermogen en innovatie, niet alleen op internationaal niveau, maar ook tussen de lidstaten.

18. Het CvdR verzoekt de Commissie de nodige randvoorwaarden te helpen scheppen om de lokale en regionale overheden in staat te stellen regionale opleidingsprogramma's te ontwikkelen om onderwijs en beroepsopleiding af te stemmen op de snel veranderende behoeften van het bedrijfsleven, prioriteit te geven aan STEM- en digitale competenties, de samenwerking tussen regionale opleidingscentra en perifere industriële hubs te bevorderen en de EU te positioneren als wereldleider op het gebied van duurzame, hightech- en concurrerende sectoren.

Internationale handel — nieuwe markten openen en de EU-industrie beschermen

19. Er is behoefte aan doeltreffende en gediversifieerde mondiale handelsovereenkomsten om de toegang van de chemische industrie van de EU tot de wereldmarkten en de veerkracht van de regio's waar de chemische industrie gevestigd is, te waarborgen. Daarnaast is het zaak dat hoge internationale minimumnormen worden bevorderd voor de bescherming van werknemers, consumenten en het milieu, teneinde gelijke concurrentievoorwaarden te garanderen.

20. De Commissie zou haar rol met betrekking tot het mededingingsbeleid moeten versterken en moeten zorgen voor snellere procedures, zodat handelsbeschermingsinstrumenten (bijv. antidumpingmaatregelen) die de Europese industrie en beroepsbevolking moeten beschermen tegen oneerlijke praktijken (zoals niet-conforme stoffen in geïmporteerde producten), worden versterkt en om te voorkomen dat Europa voor kritieke stoffen afhankelijk wordt van leveranciers van buiten de EU, naar het voorbeeld van de onlangs gepubliceerde handelsbeschermingsmechanismen voor de staal- en metaalsector.

21. Het CvDR is ingenomen met het voorlopige akkoord van de Raad en het Europees Parlement over een gemeenschappelijk minimaal toepassingsgebied voor screenings en over een evenredig mechanisme voor samenwerking binnen de EU, en benadrukt dat de rol van de regio's, met name regio's met relevante wetgevingsbevoegdheden, naar behoren moet worden erkend.

22. De uitdagingen van de chemische industrie zijn vergelijkbaar met die van andere industrieën, zoals de staalindustrie. Daarom is een algemeen versterkt gemeenschappelijk Europees industriebeleid onontbeerlijk om recht te doen aan alle strategisch belangrijke industrieën.

23. De Commissie zou zich moeten concentreren het ondersteunen van de uitvoer van in de EU vervaardigde speciale chemische stoffen zoals additieven, kleefstoffen, kleurstoffen en coatings die geschikt zijn voor specifieke, hoogwaardige toepassingen, waardoor de sector op dit gebied een concurrentievoordeel krijgt.

Toegang tot een betaalbare energievoorziening, ondersteuning van de decarbonisatie van energie-intensieve activiteiten en bevordering van een circulaire economie

24. Er moet dringend voor worden gezorgd dat de chemische sector toegang heeft tot betaalbare, internationaal concurrerende energiebronnen en dat de voorzieningszekerheid gewaarborgd is. De hoge kosten van energie en fossiele grondstoffen zijn een kritieke factor die het concurrentievermogen in de sector ondermijnt.

25. De Commissie moet vaart zetten achter haar werkzaamheden voor de totstandbrenging van een echte energie-unie om de versnippering en onnodige complexiteit aan te pakken en de productie van koolstofarme energie te bevorderen.

26. Het gebrek aan concurrentievermogen op het gebied van energiekosten voor industriële gebruikers is wellicht niet alleen het gevolg van de opwekkingskosten, maar ook van de opzet van de markt, netwerkbepalingen, gereguleerde tarieven, belastingen en beperkte toegang tot instrumenten voor langetermijncontracten. De Commissie zou deze structurele tekortkomingen van de interne energiemarkt moeten aanpakken, zodat regio's met concurrerende koolstofarme energieopwekking dit voordeel daadwerkelijk kunnen omzetten in betaalbare energieprijzen voor de industrie.

27. Het CvDR dringt aan op verdere bevordering van nucleaire technologieën, met inbegrip van kernfusie, in de EU-strategie voor decarbonisatie, concurrentievermogen en energiezekerheid.

28. Er moet prioriteit worden gegeven aan zowel korte- als langetermijninvesteringen om de energie-infrastructuur, zoals elektriciteitsnetten en koolstofarme waterstofnetten, te moderniseren en de infrastructuur voor energieopslag uit te breiden, in overeenstemming met het EU-transitietraject voor de chemische industrie.

29. De hoge kosten van koolstof- en energie-intensieve goederen als gevolg van de EU-beleidsmaatregelen ter vermindering van de koolstofuitstoot, zoals het emissiehandelssysteem (ETS) en het mechanisme voor koolstofgrens-correctie (CBAM), veroorzaken een wereldwijde concurrentiedruk. Het CvDR is ingenomen met de vereenvoudiging van het CBAM als onderdeel van het eerste omnibuspakket en dringt aan op verdere inspanningen om het ETS en het CBAM te hervormen en in overeenstemming te brengen met de doelstellingen van Europa op het gebied van concurrentievermogen. Daarnaast moet de Commissie voorrang geven aan kortetermijninvesteringen in decarbonisatietechnologieën en moet zij overwegen de ETS-inkomsten gedeeltelijk te herbestemmen om het internationale concurrentievermogen te ondersteunen en de marktvaart naar koolstofarme producten te stimuleren.

30. Het CvdR benadrukt de noodzaak van EU-financiering voor projecten ter ondersteuning van het koolstofvrij maken van het chemische productieproces. Hierbij valt te denken aan het gebruik van hernieuwbare en koolstofarme waterstof, biomassa, koolstofafvang, -gebruik en -opslag (CCUS), elektrisch kraken en grootschalige warmtepompen.

31. Een groot deel van de industriële decarbonisatieprojecten in de chemische sector heeft vooral te kampen financiële, vraaggerelateerde en bestuurlijke belemmeringen en niet zozeer met technologische uitdagingen. De Commissie zou de op technologie gerichte steun moeten aanvullen met op maat gesneden risicobeperkende instrumenten, zoals garanties, gemengde financiering, mechanismen voor risicodeling en langetermijnafnamekaders, met name voor grootschalige industriële transformatieprojecten op bestaande chemische productielocaties.

32. Europa moet zich in de voorhoede positioneren bij de ontwikkeling en toepassing van koolstofarme oplossingen in sectoren waar emissiereducties moeilijk te realiseren zijn, zoals de chemische sector, en overheidsopdrachten, groene leidende markten en een gecoördineerd industriebeleid inzetten als hefboom om de vraag te stimuleren en de markttransformatie te versnellen.

Ontwikkeling van leidende markten en investeren in innovatieve technologieën

33. De Commissie zou leidende markten voor de chemische sector moeten ontwikkelen om investeringen aan te trekken en Europese producenten in alle regio's, steden en gemeenten in staat te stellen om op te schalen.

34. Het CvdR wijst erop dat Europese start-ups vaak verhuizen of uitbreiden naar derde landen als gevolg van hoge operationele kosten, complexe regelgeving en beperkte toegang tot financiering voor opschaling.

35. Het is zaak dat de kloof tussen onderzoek en industriële toepassing wordt overbrugd en dat innovatieve chemische technologieën de markt bereiken. In dat verband dringt het CvdR aan op nog meer investeringen in O&O, met inbegrip van incubators en accelerators voor kritieke chemische stoffen, ondersteund door lokale en regionale overheden, het bedrijfsleven en de academische wereld.

36. Het CvdR pleit voor publiek-private financiering in het kader van EU-financieringsmechanismen om aanvullende investeringen aan te trekken en duurzame industriële projecten minder risicovol te maken, waarbij tegelijkertijd moet worden gezorgd voor duidelijke regelingen op het gebied van governance en risicodeling.

37. De Commissie zou zich moeten richten op het opschalen van Europese chemische bedrijven door te investeren in de volledige projectketen van O&O tot eindproduct, om ervoor te zorgen dat O&O tastbare resultaten oplevert voor de EU-markten en tegelijkertijd bijdraagt tot het dichten van de innovatiekloof binnen de Unie.

38. De kapitaalmarkten van de EU moeten worden versterkt en verdiept om de transformatie van de chemische industrie te financieren. De Commissie zou dan ook vaart moeten zetten achter de totstandbrenging van een spaar- en investeringsunie, met name ter ondersteuning van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's).

39. Het CvdR is ingenomen met de EU-strategie voor de bio-economie en de erkenning van de sterke rol van regio's bij de ontwikkeling van leidende markten voor biobaseerde materialen en wijst daarbij op het potentieel van bosrijke regio's voor de levering van duurzame biomassa. Het benadrukt dat de EU het potentieel heeft om een voortrekkersrol te spelen in de circulaire economie en wijst erop dat de alliantie voor kritieke chemische stoffen en de nieuwe alliantie voor een biobaseerd Europa met elkaar moeten samenwerken.

40. Het CvdR benadrukt het potentieel van de bio-economie, en met name het gebruik van biomassa, landbouwafval of bijproducten uit de agrovoedingssector ter vervanging van fossiele brandstoffen, niet alleen om de kosten van energie-intensieve industrieën zoals de chemische industrie te verlagen, maar ook om innovatie en aanvullende inkomstenbronnen in de landbouwsector te bevorderen, de crisis in de sector te verlichten en bij te dragen tot de ontwikkeling van plattelandsgebieden.

41. Het CvdR erkent dat verontreiniging door schadelijke stoffen op lange termijn aanzienlijke kosten met zich mee kan brengen. Deze kosten kunnen het beste worden verminderd met een preventieve aanpak aan de bron. De Commissie zou de doelstellingen van het actieplan voor de chemische industrie die betrekking hebben op de circulaire economie en de verwijdering van verontreinigende stoffen verder moeten afstemmen op de Clean Industrial Deal, ter ondersteuning van een geleidelijke, wetenschappelijk onderbouwde uitfasering van de schadelijkste stoffen en de ontwikkeling van PFAS-alternatieven en technologieën voor een doeltreffende PFAS-sanering, om zo een veiliger milieu te waarborgen en tegelijkertijd het concurrentievermogen te ondersteunen.

42. Een groter draagvlak voor de circulariteit van grondstoffen, de totstandbrenging van een echte eengemaakte markt voor secundaire grondstoffen en een technologie-neutrale aanpak moeten bijdragen tot een efficiënt gebruik van hulpbronnen en duurzaamheid. Om de Europese circulaire economie te stimuleren, moet het gebruik van gerecycleerde grondstoffen uit de EU in plaats van nieuwe grondstoffen worden aangemoedigd. Ook moeten er strengere controles komen op de herkomst van gerecycleerde materialen uit niet-EU-landen, zoals kunststoffen.

Een nieuwe aanpak om chemieregio's te ondersteunen bij de transitie

43. Er moet worden geïnvesteerd in het vermogen van lokale leiders om veranderingen in goede banen te leiden, op basis van territoriale en technologische prognoses en interregionale samenwerking.

44. In sterk geïntegreerde chemische clusters hangt het succes van de industriële transformatie af van gecoördineerde governancekaders op clusterniveau, aangezien individuele projectgebaseerde benaderingen wellicht niet passen bij de systemische onderlinge afhankelijkheden ten aanzien van energie, grondstoffen, gedeelde infrastructuur en vraag. De Commissie en de lidstaten zouden geïntegreerde, plaatsgebonden transitieplannen voor chemische clusters moeten ondersteunen.

45. Het CvdR stelt voor om chemieregio's de middelen te geven om structurele veranderingen in goede banen te leiden middels een praktijkgerichte ontwikkeling van hulpbronnen in het kader van strategische partnerschappen, zoals het partnerschap voor regionale innovatie tussen het CvdR en het JRC. Strategische inlichtingsystemen bevorderen empirisch onderbouwde, plaatsgebonden en inclusieve maatregelen waarmee gefragmenteerde reacties worden voorkomen.

46. De vernieuwde strategieën voor slimme specialisatie spelen een belangrijke rol bij het bevorderen van het concurrentievermogen en de veerkracht in chemieregio's, op basis van een multistakeholderbenadering.

47. Het CvdR stelt voor een coherente definitie van plaatsgebonden innovatie op te nemen in toekomstige financieringsprogramma's van de EU, zoals het Europees Fonds voor concurrentievermogen, de plannen voor nationaal en regionaal partnerschap (NRPP's) en het Horizon-programma, om synergieën en een doeltreffende integratie van EU-financiering te waarborgen.

48. De vernieuwde strategieën voor slimme specialisatie kunnen in chemieregio's een brug slaan tussen plaatsgebonden innovatie en het industriebeleid van de EU.

Vereenvoudiging en stroomlijning van het regelgevingskader voor lokale en regionale overheden en het bedrijfsleven

49. De regelgeving van de EU en de lidstaten met betrekking tot de chemische sector moet worden geharmoniseerd, met inachtneming van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid, om consistentie en samenhang te bereiken op gebieden als vergunningverlening, naleving van de milieuwetgeving, circulaire economie, hergebruik van afvalmaterialen en stimulansen voor innovatie, teneinde versnippering van de regelgeving tussen steden en regio's tegen te gaan en voldoende bijstand te verlenen aan de lidstaten om een tijdige en coherente toepassing van de desbetreffende regelingen te waarborgen.

50. Het CvdR is ingenomen met het omnibus-vereenvoudigingspakket voor de chemische sector dat het actieplan vergezelt, en benadrukt dat de regelgeving en de rapportagevereisten voor de chemische industrie in de EU verder moeten worden vereenvoudigd om haar concurrentievermogen te vergroten.

51. Het CvdR herinnert eraan dat kleine en middelgrote ondernemingen 97 % van de Europese chemische industrie uitmaken en dat zij meer moeilijkheden ondervinden bij de uitvoering van regelgeving, vereisten of de toegang tot Europese financieringsmogelijkheden. Het dringt erop aan dat vooruitgang wordt geboekt met betrekking tot de Europese doelstelling om de administratieve lasten voor kmo's met 35 % te verminderen en dat hiermee rekening wordt gehouden bij de toegang tot financiering voor toekomstige Europese programma's en initiatieven.

52. Het CvdR benadrukt het onverminderde belang van de verantwoordelijkheden van de industrie en wijst erop dat vereenvoudiging van de regels hand in hand moet gaan met het aanmoedigen van een verschuiving naar veiligere chemische stoffen en een grotere transparantie in de industrie.

53. Er is dringend behoefte aan robuuste handhavings- en nalevingsmechanismen op het niveau van de EU en de lidstaten om ervoor te zorgen dat alle marktdeelnemers — met inbegrip van importeurs van chemische producten — zich aan dezelfde regels houden.

54. Het CvdR verzoekt de Commissie om samen met de lidstaten en de lokale en regionale overheden de bestaande rapporteringsverplichtingen te herzien vanuit een resultaatgericht perspectief, zonder de veiligheid en/of de bescherming van de volksgezondheid, de rechten van werknemers en het milieu te ondermijnen. In dit verband kan het belang van snelle en hoogwaardige vergunningsbesluiten niet genoeg worden benadrukt en moet samen met de lokale en regionale overheden worden gestreefd naar verbeteringen die leiden tot versnelde vergunningsprocedures zonder het beschermingsniveau te verlagen.

55. Chemische stoffen moeten zodanig worden gereguleerd dat niet alleen de gezondheid en het milieu worden beschermd maar dat ook het concurrentievermogen van de chemische en farmaceutische industrie en de downstream waardeketens worden versterkt. Bovendien moeten de lasten voor deze sectoren worden verminderd en moeten zij planningszekerheid krijgen. Een mentaliteitsverandering op alle politieke niveaus is geboden om van internationaal concurrentievermogen weer een van de belangrijkste doelstellingen van de EU-regelgeving inzake chemische stoffen te maken. Dit vergt een risicogebaseerde, gedifferentieerde en empirisch onderbouwde benadering die ook oog heeft voor het nut van chemische stoffen en de beheersbaarheid van risico's. Daarnaast is er behoefte aan meer transparantie bij besluitvorming, een ruimere inbreng van de betrokkenen, praktische bruikbaarheid en ondersteuning van alternatieve oplossingen.

56. Het CvdR dringt er bij de Commissie op aan de vergunningverlening voor kritieke infrastructuur te vereenvoudigen en te versnellen door een geharmoniseerd EU-breed digitaal vergunningensysteem in te voeren, en dit aan te vullen met éénloketsystemen en regionale energieagentschappen om de administratieve capaciteit van lokale en regionale overheden te vergroten en vertragingen bij lokale en regionale goedkeuringsprocedures te verminderen, met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel.

De werking van de alliantie voor kritieke chemische stoffen en de impact daarvan op de industrie in regio's en steden

57. Of het actieplan een succes wordt hangt af van de tijdige uitvoering ervan en of er een sterk partnerschap is tussen de Commissie en de lokale en regionale overheden, met name in chemieregio's, om te zorgen voor een plaatsgebonden aanpak die rekening houdt met de sterke en zwakke punten van de industrie en met de bevoegdheden van de lidstaten.

58. Het CvdR is ingenomen met de oprichting van de alliantie voor kritieke chemische stoffen en benadrukt de noodzaak van een regio-overschrijdende betrokkenheid op het besluitvormingsniveau in de alliantie.

59. Het CvdR zou een waarnemersrol willen krijgen in de alliantie en is ingenomen met de erkenning van het Europees netwerk van chemieregio's.

60. Deze alliantie is een initiatief op basis van de beginselen van multilevel governance en partnerschap, en kan als voorbeeld dienen voor andere industriële strategieën en allianties van de EU, zoals de Europese Alliantie van halfgeleiderregio's.

61. De alliantie moet fungeren als een strategische overkoepelende structuur die samenwerking mogelijk maakt en de dialoog met lokale en regionale overheden, de lidstaten, het bedrijfsleven, de academische wereld en andere belangrijke belanghebbenden faciliteert op basis van een multilevelgovernancebenadering.

62. Het is zeer belangrijk dat de alliantie informatie verstrekt en zelf toegang heeft tot gegevens en wetenschappelijk bewijs over de situatie van kritieke chemische locaties, door investeringspatronen — met inbegrip van openingen, uitbreidingen en sluitingen — systematisch te volgen.

63. Het CvdR stelt voor gezamenlijke inspanningen te leveren om criteria te ontwikkelen voor het in kaart brengen van kritieke moleculen die van essentieel belang zijn voor de EU, en markttoezicht uit te oefenen in het kader van de regeling voor douanetoezicht.

64. Het CvDR beveelt aan de alliantie uit te rusten met vroegtijdige-waarschuwingssystemen voor handelsverstoringen, verschillen in energiekosten en sluitingsrisico's.

65. De Commissie zou moeten zorgen voor een doeltreffende follow-up van de aanbevelingen van de alliantie als onderdeel van een meer territoriaal georiënteerde industriestrategie van de EU. Ook zou zij duidelijke KPI's moeten vaststellen om de doeltreffendheid van de alliantie te meten in een jaarlijks te publiceren beoordelingsverslag.

Brussel, 5 maart 2026.

De voorzitter
van het Europees Comité van de Regio's
Kata TÜTTŐ